پاتک چین و روسیه به تحریم‌های آمریکا و اروپا

وزارت بازرگانی چین تحریم‌های جدید آمریکا را غیرمنصفانه خواند و وعده داد با «اقدامات لازم» از منافع شرکت‌های خود دفاع کند. همکاری‌های انرژی هند و روسیه هم با وجود تحریم‌های غرب، شدت گرفته است.

به گزارش خبرگزاری فارس؛ در پی اقدام تازه دولت ترامپ در گسترش فهرست سیاه صادرات کشورها به آمریکا و ثبت شرکت‌هایی از چین در این لیست، وزارت بازرگانی چین با صدور بیانیه‌ای، اعتراض شدید خود را اعلام کرده و هشدار داد که پکن «اقدامات لازم» را برای دفاع از منافع شرکت‌های چینی اتخاذ خواهد کرد.

این اقدام آمریکا در ادامه سیاست‌های محدودکننده‌ای صورت گرفته که سال‌های اخیر علیه بخش فناوری پیشرفته چین، از جمله صنعت نیمه‌رساناها و هوش مصنوعی، اعمال شده‌اند.

به گزارش رویترز، وزارت بازرگانی چین در بیانیه‌ای رسمی تأکید کرد: چین مخالفت قاطع خود را با سرکوب غیرمنطقی شرکت‌های چینی اعلام می‌کند و برای حفاظت از حقوق و منافع مشروع بنگاه‌های داخلی، اقدامات ضروری را انجام خواهد داد.

بر اساس اعلام واشنگتن، در فهرست تازه تحریمی، شرکت‌هایی از چین و چند کشور دیگر قرار گرفته‌اند که آمریکا مدعی است از طریق شرکت‌های واسطه، در حال دور زدن تحریم‌های فناوری پیشرفته هستند.

دولت چین تصمیم آمریکا را گامی اشتباه توصیف کرد که می‌تواند ثبات زنجیره تأمین جهانی را به خطر بیندازد.

وزارت بازرگانی چین با لحنی هشدارآمیز اعلام کرد: این اقدامات آمریکا نه‌تنها بی‌اساس و غیرمنطقی است، بلکه پیامدهای مخربی برای ثبات بازار جهانی فناوری خواهد داشت.

پکن همچنین از واشنگتن خواست تا فوراً از ادامه این مسیر نادرست دست بردارد و اقدامات خود را اصلاح کند. در غیر این صورت، چین حق خود را برای پاسخ متقابل محفوظ می‌داند.

کارشناسان اقتصادی معتقدند که این تنش تازه، ادامه‌ای از جنگ تجاری گسترده‌ای است که میان چین و آمریکا در جریان است. جنگی که دیگر تنها به تعرفه‌ها محدود نمی‌شود و اکنون به بخش‌های حیاتی اقتصاد دیجیتال، از جمله صنعت تراشه‌ها و هوش مصنوعی نیز کشیده شده است.

برخی تحلیل‌گران هشدار داده‌اند که تشدید چنین درگیری‌هایی می‌تواند اثرات منفی بلندمدتی بر اقتصاد جهانی داشته باشد، به‌ویژه در شرایطی که زنجیره‌های تأمین جهانی، هنوز از بحران‌های سال‌های اخیر مانند همه‌گیری کرونا و جنگ اوکراین به‌طور کامل بازیابی نشده‌اند.

تحریم‌های اتحادیه اروپا علیه روسیه بی‌اثر شد

پس از حدود سه ماه از اعمال تحریم‌های اتحادیه اروپا که شرکت پالایش نفتی هندی «نایارا انرژی» را در بحران شدیدی فرو برد و حتی منجر به خروج ناگهانی مدیران اروپایی آن شد، این شرکت توانسته است با اتکا به حمایت دولت هند و همکاری با نهادهای داخلی، مجدداً به مسیر فعالیت بازگردد.

نایارا اکنون با استفاده از ظرفیت داخلی و همراهی بانک‌های هندی، در حال احیای عملیات و صادرات خود است.

اتحادیه اروپا شرکت نایارا را در ژوئیه ۲۰۲۵ (تیرامسال) به این دلیل تحریم کرد که بخشی از سهام آن در اختیار روس‌هاست و این شرکت همچنان بخش بزرگی از نفت خود را از روسیه وارد می‌کند.

اروپا این اقدامات را در راستای کمک غیرمستقیم به اقتصاد روسیه و دور زدن تحریم‌های نفتی‌اش ارزیابی کرد.

همچنین نگرانی‌هایی درباره احتمال صادرات غیرمستقیم فرآورده‌های نفتی روسی از طریق نایارا وجود داشت. این تحریم بخشی از تلاش گسترده غرب برای قطع منابع درآمدی روسیه پس از جنگ اوکراین بود، هرچند باعث ایجاد تنش با هند نیز شد.

این پالایشگاه که بخشی از سهام آن در اختیار شرکت روسی روس‌نفت است، یکی از معدود شرکت‌های هندی است که تحت تحریم‌های مستقیم و شدید غرب قرار گرفته است.

با این حال، برخلاف تلاش‌های اروپا برای فلج کردن این مجموعه، نایارا موفق شده با کمک بانک دولتی هند و بانک UCO مسیرهایی برای انجام مبادلات مالی به روپیه پیدا کند و فعالیت‌های خود را احیا نماید.

بر اساس اطلاعات منابع آگاه، بانک UCO مجوز رسمی دولت را برای همکاری با نایارا در معاملات بین‌المللی دریافت کرده و هم‌اکنون تراکنش‌ها را مدیریت می‌کند. این شرکت همچنین با استفاده از ذخیره‌سازی‌های شناور و ناوگانی از کشتی‌های نفت‌کش، از جمله برخی کشتی‌های تحت تحریم، صادرات خود را آغاز کرده است.

این در حالی است که نایارا بیش از ۶۵۰۰ جایگاه سوخت در داخل هند را نیز تأمین می‌کند و اکنون مجدداً در حال بازسازی شبکه صادراتی خود است.

یکی از پالایشگاه‌های دولتی هند بنام هندوستان پترولیوم نیز میزان خرید محصولات نفتی خود از نایارا را افزایش داده و ظرفیت عملیاتی پالایشگاه نایارا اکنون به حدود ۷۵ درصد رسیده که روندی افزایشی دارد.

پیش از تحریم‌ها، نایارا از مخلوطی از نفت‌های وارداتی از عربستان، عراق و روسیه استفاده می‌کرد اما اکنون عمدتاً با نفت خام اورال روسیه کار می‌کند و تنها بخش کوچکی از خوراک پالایشگاهی از منابع داخلی تأمین می‌شود.

جدول نرخ سکه، ارز و بورس

نوع سکه	قیمت بازار (به تومان)
سکه تمام طرح جدید	۱۱۴/۷۰۰/۰۰۰
سکه تمام طرح قدیم	۱۰۹/۲۰۰/۰۰۰
نیم سکه	۶۱/۵۰۰/۰۰۰
ربع سکه	۳۴/۶۰۰/۰۰۰
گرمی	۱۷/۵۰۰/۰۰۰
هر گرم طلای ۱۸ عیار	۱۰/۸۸۷/۵۰۰
نوع ارز	
دلار (توافقی)	۷۱/۸۶۱
یورو (توافقی)	۸۴/۹۱۷
پوند	۹۱/۸۱۰
لیر ترکیه	۱/۷۵۹
درهم امارات	۱۸/۶۷۰
هزار دینار عراق	۴۹/۲۸۸
بورس	
شاخص کل بورس تهران	۲/۷۲۸/۴۹۰
شاخص هموزن	۸۰۳/۰۸۵

گزارش خبری تحلیلی کیهان

کالا هست مدیریت نیست
معیشت مردم قربانی تصمیم‌های نادرست

سرویس اقتصادی-

قیمت کالاهای اساسی هر روز افزایش می‌یابد و برخی مدیران دولتی از وفور کالا سخن می‌گویند اما به دلیل رویکرد و تصمیمات نادرست آنها، بسیار گران است و مردم توان خرید ندارند.

به گزارش خبرنگار ما، قیمت کالاهای خوراکی مخصوصاً کالاهای اساسی به شدت افزایش یافته است. مرغ در بازار به کیلویی ۱۸۰ هزار تومان رسیده و برنج ۲۰۰ تا ۳۰۰ هزار تومانی، افزایش ۶۶ درصدی قیمت حبوبات، گوشت یک میلیون تومانی، تخم‌مرغ شانه‌ای ۱۵۰ تا ۱۸۰ هزار تومان، سنگک ۴۰ هزار تومانی، آشفتگی قیمتی لبنیات، از دست رفتن خودکفایی گندم، گرانی میوه و سبزیجات و... فقط گوشه‌ای از نتایج مدیریت دولت چهاردهم در امور کشاورزی و معیشتی است.

انحراف مسیر نهاده قبل از بازارگاه

درباره دلیل افزایش قیمت گوشت و مرغ و تخم‌مرغ برخی تولیدکنندگان معتقدند که به دلیل مشکلات سامانه بازارگاه که مرجع اصلی توزیع نهاده است؛ نهاده وارداتی با نرخ ارز ترجیحی به دست آنها نمی‌رسد. با این‌حال برخی گزارش‌ها حاکی از آن است که مقداری از نهاده‌های وارداتی، قبل از رسیدن به سامانه بازارگاه، سر از بازار آزاد درمی‌آورد. این مسئله به ضعف نظارت وزارتخانه‌های صمت و جهاد کشاورزی مربوط می‌شود.

برخی گزارش‌ها حاکی است که واردکنندگان انحصاری نهاده، قصد دارند کنترل بازار برنج را هم در دست بگیرند. اقدامات این افراد، صدای برخی نمایندگان مجلس را بلند کرده و آنان خواستار ورود فوری دولت برای شفاف‌سازی و مقابله با رانت و انحصار شده‌اند؛ در حالی که می‌توانستند به جای تصویب تحقیق و تفحص نهاده‌های دامی، وزیر جهاد کشاورزی را استیضاح و حتی برکنار کنند.

فروش دوفاکتوره نهاده

البته فروش دو فاکتوری نهاده‌ها هم بر مشکلات مرغداران افزوده است. چند روز پیش حمیدرضا کاشانی؛ رئیس اتحادیه سراسری مرغداران تخم‌گذار میهن با بیان اینکه واردکنندگان نهاده‌ها ملزم هستند که با نرخ مصوب نهاده‌ها را از طریق سامانه بازارگاه عرضه کنند، اظهار داشت: در صورتی که نهاده‌های دامی در سامانه بازارگاه نیز عرضه شود شرکت‌های واردکننده نهاده‌ها را دو فاکتوره به تولیدکنندگان می‌فروشند؛ یعنی در یک فاکتور نهاده را با نرخ مصوب می‌فروشند و در فاکتور دیگری مابه‌التفاوت قیمت نهاده در بازارگاه و بازار آزاد را محاسبه و از تولیدکننده طلب می‌کنند.

گفتنی است، چندی پیش شهرزاد مشیری؛ معاون بازرگانی وزارت جهادکشاورزی گفته بود که «برای حمایت از قدرت خرید تولیدکنندگانی که منابع مالی یا سرمایه کافی در گردش ندارند ۴۰ درصد خرید نهاده‌های دامی در بازارگاه به صورت توافقی و ۶۰ درصد به صورت نقدی انجام می‌شود.» اما حالا معلوم شده که فروش نهاده در بازارگاه، دو فاکتوره صورت می‌گیرد.

این در حالی است که نهاوندی؛ عضو هیئت‌مدیره اتحادیه واردکنندگان نهاده‌های دام و طیور درباره وضعیت بازار نهاده‌ها گفت: «پارسال و در دولت قبل؛ جو، ذرت و کنجاله سویا به فراوانی و ارزان در اختیار دامداران بود ولی از آغاز کار نوری قزلجه همه چیز خراب شد. تنها عامل گرانی شدید محصولات کشاورزی در یک سال گذشته تغییر مدیریت در وزارت جهاد کشاورزی است. پارسال قیمت مرغ کیلویی ۸۵ هزار تومان بود و الان ۱۴۵ [تا ۱۸۰]هزار تومان است. مقصر این گرانی‌ها، وزیر جهاد کشاورزی است.»

نهادهای نظارتی کجا هستند؟

قیمت کالاهای اساسی هر روز افزایش می‌یابد و برخی مدیران دولتی از وفور کالا سخن می‌گویند اما به دلیل رویکرد و تصمیمات نادرست آنها، بسیار گران است و مردم توان خرید ندارند.

«سلمان اسحاقی»؛ نماینده مردم در مجلس تصریح کرد: مردم توان خرید برنج و مرغ و گوشت و کالاهای اساسی را ندارند. رئیس قوه قضائیه باید توضیح بخواهد که چرا دولت درخصوص تامین ارز و ریال برای کالاهای اساسی و کالابرگ تعلل می‌کند.

او افزود: تا زمانی که رئیس قوه قضائیه ورود جدی نسبت به نظارت بر حسن اجرای قوانین نداشته باشد و جرم‌انگاری نکند از وزیر گرفته تا معاون وزیر و مدیرکل و استاندار و فرماندار و بخشدار و دهیار، اصلاح نمی‌شود.

نماینده مردم در مجلس ادامه داد: بعضی از کالاها در این مملکت هیچ ربطی به تحریم‌ها ندارد. هیچ ربطی به افزایش دلار ندارد؛ پس چرا افزایش قیمت کالاهای اساسی را ما در بازار مواجه هستیم؟

تحقیق درباره چه چیز؟!

واضح است که بازار کالاهای اساسی از سوءمدیریت رنج می‌برد. با این‌حال مجلس به جای استیضاح وزیر ضعیف جهاد کشاورزی که سابقاً نماینده مجلس هم بوده و از رفع یا کاهش مشکلات و اداره معاونان خود ناتوان است؛ با تصویب تحقیق و تفحص درباره نهاده‌های دامی، او را از استیضاح رهاند! و خیالش را راحت کرد. اولین نتیجه آن هم جهش قیمت مرغ است.

سؤال کارشناسان و مردم از مجلس این است که چه مسئله پیچیده و غامضی در مسئله نهاده‌های دامی وجود دارد که نیاز به تحقیق و تفحص باشد؟! این نوع کارهای نمایشی، شبیه تاسیس قرارگاه مرغ در دولت دوازدهم است. همه می‌پرسند؛ تحقیق و تفحص‌ها در مجالس قبلی چه فایده‌ای داشت که این یکی داشته باشد؟!

دولت هم که انگار، با گذشت بیش از یک‌سال و آشکار شدن ضعف شدید عملکرد چند وزیر، بخصوص در حوزه اقتصادی، خیال تعویض و ترمیم کابینه را ندارد و مجلس را هم از این امر، بازمی‌دارد. این وسط، مردمی که سال گذشته در شروع دولت چهاردهم، اولویتشان اقتصاد بود و حالا امنیت و اقتصاد است همچنان باید این ناکارآمدی‌ها را تحمل کنند.

چندی قبل در همین صفحه هشدار دادیم در حالی که بازار مواد غذایی در اوج گرانی‌ها قرار دارد؛ اخبار برخی رسانه‌ها حاکی از آن است که یکی از مسئولان اصلی تنظیم بازار مواد غذایی و کالاهای اساسی، استعفا داده و به یک سفر شخصی در خارج از کشور رفته و امکان ثبت سفارش واردات اقلام اساسی را هم معطل گذاشته است، اما هیچ‌گونه تکذیب و واکنشی از سوی وزارت کشاورزی صورت نگرفت! آیا نهادهای نظارتی نباید وظایف خود در این زمینه را جدی‌تر دنبال کنند؟

چند راهکار

همه می‌دانند که انحصار در واردات و ضعف نظارت وزارت جهاد کشاورزی؛ دو عامل فوری کمبود و گرانی نهاده‌های دامی است و ترک فعل وزارت جهاد کشاورزی طی دهه‌ها در خودکفایی این محصولات، دلیل اصلی و ریشه‌ای است. مسئولان باید توضیح دهند در زمینه شکستن انحصار واردات نهاده و حرکت به سمت خودکفایی در اقلام ضروری به عنوان راهکارهای اساسی چه گام‌هایی برداشته‌اند؟

البته وزارت جهاد کشاورزی تنها متهم در زمینه گرانی‌ها نیست. وزارت صمت در زمینه سیاست‌های تجاری و بانک مرکزی در زمینه سیاست‌های ارزی هم باید پاسخگو باشند. نرخ‌های جدیدی که پس از راه‌اندازی تالار دوم مرکز مبادله اعلام شد، نگرانی‌هایی را به‌وجود آورده که باز هم قرار است یک کف‌سازی جدید برای دلار شکل بگیرد. قابل کتمان نیست که قیمت کالاها با دلار مسابقه گذاشته‌اند. البته در یک‌سال اخیر، زمانی که نرخ دلار به ثبات نسبی می‌رسید هم قیمت کالاهای خوراکی افزایش می‌یافت! بنابراین یکی از راهکارها، ادامه سیاست تثبیت ارزی است که بانک مرکزی در دو سال گذشته در اجرای آن موفق بود اما به نظر می‌رسد در این دولت در حال عدول از آن است.

مقابله با احتکار و نظارت بر قیمت‌ها که برعهده نهادهای نظارتی، امنیتی و وزارت صمت است باید با جدیت بیشتری دنبال شود. باید نظارت جدی در بازار برای جلوگیری از احتکار، به‌ویژه از سوی فروشگاه‌های زنجیره‌ای صورت بگیرد. همچنین وزارت صمت درباره دلایل عدم تکمیل سامانه جامع تجارت برای نظارت بر تأمین کالاها از ثبت سفارش تا توزیع توضیح بدهد.

طرح‌های حمایتی به‌ویژه اجرای طرح کالابرگ الکترونیک به شیوه‌ای که قیمت کالا برای مصرف‌کننده در طول سال ثابت باشد در شرایط امروز کشور از واجبات است. دولت و مجلس باید بخش زیادی از توان خود را به تأمین مالی و کالایی طرح کالابرگ قرار دهند تا امنیت غذایی مردم در برابر تکانه‌های قیمتی حفظ شود.

اقتصاد ایران قبلا از تحریم‌ها عبور کرده است

تحلیل ۲۰ کارشناس اقتصادی از اثر ناچیز مکانیسم ماشه

مکانیسم ماشه موضوعی است که گرچه جو روانی در بازار ایجاد کرده اما تحلیلگران می‌گویند اقتصاد ایران پیش‌تر از این تحریم‌ها عبور کرده است و تفاوت چندانی رخ نخواهد داد.

به گزارش خبرگزاری تسنیم، چند روز پیش شورای امنیت سازمان ملل متحد در اقدامی بحث‌برانگیز مکانیسم ماشه یا همان اسنپ‌بک را علیه ایران فعال کرد.

این فرآیند به‌نحوی طراحی شده است که پس از طرح شکایت و عدم حل اختلاف در کمیسیون مشترک، تحریم‌های سازمان ملل به‌صورت خودکار و بدون نیاز به رأی‌گیری جدید، دوباره برقرار می‌شود، از همین رو، به آن مکانیسم ماشه یا «چکاننده» گفته می‌شود.

فعال‌سازی این مکانیسم، هرچند با مخالفت و انتقاد ایران و برخی کشورها همراه شده است، اما بلافاصله در بازارهای داخلی بازتاب پیدا کرد، به‌طوری‌که نرخ ارز و بهای طلا در بازار ایران نوسان‌های محسوسی را تجربه کردند.

این شرایط پرسشی جدی را میان فعالان اقتصادی و افکار عمومی ایجاد کرده است: آیا بازگشت تحریم‌های شورای امنیت آثار واقعی بر بخش‌های اقتصادی ایران خواهد داشت یا بیشتر جنبه روانی و تبلیغاتی دارد؟ تحلیلگران اقتصادی در پاسخ به این پرسش معتقدند ایران پیش‌تر از این تحریم‌ها عبور کرده است و تفاوت چندانی رخ نخواهد داد.

واکنش متفاوت فعالان اقتصادی

«صمد حسن‌زاده» رئیس اتاق بازرگانی ایران، در نشست اخیر هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی ایران، با اشاره به آثار مکانیسم ماشه ضمن ابراز محکومیت سیاست‌های برخی کشورهای اروپایی گفت: هرچند تحریم‌های جدید خسارت‌هایی به‌دنبال خواهد داشت، اما آثار آن به‌اندازه تبلیغات رسانه‌ای نیست. فعالان اقتصادی و بخش خصوصی اجازه نداده‌اند چرخه تولید متوقف شود و تجربه‌های ارزشمندی در مدیریت شرایط سخت به‌دست آمده است.

«مجیدرضا حریری» رئیس اتاق مشترک ایران و چین هم با اشاره به موضع پکن تأکید کرد: بازگشت تحریم‌های شورای امنیت صرفاً مربوط به حوزه‌های هسته‌ای و موشکی است و تأثیری بر روابط اقتصادی ایران و چین نخواهد داشت. سفیر چین در تهران هم با صراحت اعلام کرد این تحریم‌ها مانعی برای روابط دوجانبه اقتصادی تهران و پکن ایجاد نمی‌کند.

«حسن حسن‌خانی» اقتصاددان هم در همین زمینه معتقد است: مکانیسم ماشه امروز چکانده نشده است، بلکه از همان ابتدای اجرای برجام فعال بود. آمریکا با استفاده از ابزارهای حقوقی و فشارهای سیاسی عملاً مانع سرمایه‌گذاری در ایران می‌شد، حتی زمانی که منع قانونی وجود نداشت.

«حسین صمصامی» اقتصاددان و عضو کمیسیون اقتصادی مجلس هم می‌گوید: تحریم‌های بازگشتی شورای امنیت بیشتر حوزه‌های هسته‌ای و موشکی را شامل می‌شود و اثر مستقیمی بر فروش نفت و مبادلات بانکی ندارد؛ البته می‌تواند تحریم‌های آمریکا را تقویت کند و کشورهای طرف معامله ایران را تحت فشار بیشتری قرار دهد، مهم‌ترین اثر این مکانیسم، افزایش انتظارات تورمی و جو روانی در اقتصاد ایران است.

«خسروانی» نایب‌رئیس اتحادیه فروشندگان خودرو نیز در واکنش به نگرانی‌های بازار خودرو تأکید کرده است: جوسازی اخیر رسانه‌ها برای توجیه افزایش قیمت است، شرایط برای خودروسازان خارجی تغییر چندانی نکرده و تنها عامل اثرگذار واقعی، نوسانات نرخ ارز در بازار رسمی است.

همچنین «عبدالله مهاجر دارابی» عضو هیئت‌رئیسه اتاق بازرگانی ایران گفت: با تکیه بر توان بخش خصوصی می‌توانیم آثار اسنپ‌بک را خنثی کنیم اما اگر در مدیریت آثار آن اشتباه کنیم، شرایط بد هم می‌تواند برایمان اتفاق بیفتد.

تحریم داخلی، بدتر از ماشه

«ابوالفضل روغنی» رئیس کمیسیون صنعت اتاق بازرگانی ایران، تصریح کرده است: با وجود بخش خصوصی توانمند، اقتصاد ایران با تحریم و فشارهای غیراصولی به زانو درنمی‌آید، تحریم داخلی بیشتر از تحریم‌های خارجی ما را اذیت می‌کند.

«مهدی رباطی» مدیر ارشد و کارشناس بازار سرمایه هم با اشاره به اینکه اقتصاد ایران عملاً تفاوتی قبل و بعد از ماشه نخواهد داشت، گفت: بیش از ۹۰ درصد مراودات ایران با چین است و این روابط ادامه خواهد داشت، بنابراین اتفاق بدتری نسبت به گذشته رخ نخواهد داد.

«حسین راغفر» کارشناس اقتصاد نیز ضمن هشدار نسبت به پیامدهای سیاسی و اجتماعی این اقدام گفت: بزرگ‌ترین تهدید امروز کشور مکانیسم ماشه نیست، بلکه فقر است. مقابله با تحریم‌ها تنها از مسیر توجه به ظرفیت‌های تولید داخلی ممکن است.

«یحیی آل‌اسحاق» وزیر اسبق بازرگانی و رئیس اتاق مشترک ایران و عراق نیز می‌گوید: در حوزه اقتصاد ممکن است این مسئله به ایران ضربه بزند یا فضای ایجادشده باعث ایجاد هراس و نگرانی در کشورها شود که به‌تبع آن، مشکلاتی برای ایران ایجاد کند. در زمان حاضر، به‌جز بند مربوط به کشتیرانی، در حوزه اقتصاد اثر مستقیم ندارد بلکه بیشتر آثار روانی، اجتماعی و جمعی دارد.

«محمدطاهر رحیمی» کارشناس اقتصادی هم گفت: مکانیسم ماشه قرار است تحریم‌هایی را بازگرداند که اقتصاد ایران پیش‌تر از آن عبور کرده بود. فشار اصلی اقتصاد ایران ناشی از تحریم‌های یکجانبه آمریکا است و تحریم‌های بازگشتی شورای امنیت تأثیر چندانی ندارد. مهم‌ترین تأثیر مکانیسم ماشه در متغیرهای انتظاری است؛ فضائی که نگرانی و پیش‌بینی دلارهای نجومی را در جامعه تقویت می‌کند.

«احمدرضا فرشچیان» رئیس کمیسیون مدیریت واردات اتاق بازرگانی خاطرنشان کرد: ۴۰ سال است که تحریم هستیم و مسیر خودمان را رفته‌ایم، انتظار ما از دولت این است که در واکنش به مکانیسم ماشه تسهیلگری کند و دست از برخوردهای سختگیرانه بردارد.

حاکم ممکان، سخنگوی کمیسیون اقتصادی مجلس هم با بیان اینکه فعال شدن مکانیسم ماشه تاثیر آن‌چنانی بر اقتصاد کشور ندارد، تصریح کرد: اتفاقات این روزها در بازار بیشتر یک جو هیجانی و روانی است؛ کما اینکه ما از قبل با تحریم‌ها مواجه بوده و دور زدن تحریم‌ها را دنبال می‌کردیم.

«افشین کلاهی» رئیس کمیسیون کسب‌وکارهای دانش‌بنیان اتاق بازرگانی ایران، تأثیر عملی مکانیسم ماشه بر اقتصاد کشور را اندک دانست و گفت: اما بعد روانی این مکانیسم بیشتر حائز اهمیت است. باید سعی کنیم به شبکه‌سازی در خارج از کشور بپردازیم و از شرکت‌های ایرانی که خارج از کشور مشغول فعالیت هستند، کمک بگیریم.

کارشناسان معتقدند اگر اخباری که منتشر می‌شود پس از رخداد واقعی به‌اندازه‌ای که مردم و بازار فکر می‌کردند، اثرگذار نباشد، بازار به شکل واقعی خود برمی‌گردد و نیاز به دخالت خاصی از سوی نهاد یا سازمانی نیز ندارد.

افزایش قیمت‌ها به‌دلیل برخی جنبه‌های روانی در بازار ایجاد شده است که موقتی خواهد بود؛ به‌طورکلی فشارهای روانی ناشی از اخبار موقتی است و بازار به واقعیت خود باز خواهد گشت.

خنثی شدن تحریم در دنیای چندقطبی

«مجید شاکری» کارشناس اقتصادی هم در تحلیل خود گفت: محدودیت تراکنش‌های بانکی یا فروش نفت در اسنپ‌بک پیش‌بینی نشده است. آثار امنیتی و نظامی این مکانیسم بیش از آثار اقتصادی آن است. اثر اصلی آن ایجاد فضای نه جنگ نه صلح است. راهکار ما باید افزایش تجارت مستقیم با چین، کاهش وابستگی به امارات و توسعه صادرات به روسیه باشد.

«دیاکو حسینی» معاون بررسی‌های اقتصادی اتاق بازرگانی تهران، یادآور شد: چین و روسیه در جلسه شورای امنیت به‌صراحت گفتند مکانیسم ماشه را اجرا نخواهند کرد، همچنین با ورود چین و روسیه به‌نفع ایران، تحریم‌ها بی‌اثر و ناقص خواهد شد.

«محمد کشاورززاده» سفیر اسبق ایران در چین نیز یادآوری کرد: چینی‌ها به‌طور رسمی اعلام کرده‌اند که اسنپ‌بک را قبول ندارند و اجرا نمی‌کنند. رئیس‌جمهور چین به‌وضوح گفته است. فارغ از تحولات بین‌المللی، روابطمان با ایران را ادامه خواهیم داد.

همچنین «حمید حسینی» سخنگوی اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفتی تصریح کرد: مکانیسم ماشه ربطی به زندگی مردم معمولی ندارد، در قطعنامه‌های سازمان ملل هیچ اشاره‌ای به موضوعات اقتصادی و فروش نفت ایران نشده است و فقط حول موضوعات موشکی و هسته‌ای نوشته شده است. خیال مردم راحت باشد، با اجرای مکانیسم ماشه نه فروش نفت ما کم می‌شود و نه تجارت ما مختل خواهد شد.

«سعید اشتیاقی» فعال اقتصادی و عضو اتاق بازرگانی مشترک ایران و چین هم در این زمینه تأکید می‌کند: مطمئن باشید تحریم‌های اسنپ‌بک نمی‌تواند برای ایران اذیت‌کننده باشد، تأثیر مکانیسم ماشه بیشتر روانی است و در واقعیت تأثیر چندانی بر اقتصاد ایران ندارد.

«منصور پوریان» رئیس شورای تأمین دام کشور نیز بیان کرد: عمده صادرات و شبکه‌های تجاری ما با عراق و افغانستان و کشورهای عربی است که توسط تجار به‌صورت سنتی انجام می‌شود. مکانیسم ماشه ابداً نمی‌تواند جلوی چنین فرآیندی را بگیرد. تجار عرب، عراقی و افغانستانی خودشان به ایران می‌آیند، محصولات را می‌خرند و می‌برند، مکانیسم ماشه چطور می‌خواهد جلوی چنین صادراتی را بگیرد؟!

بانک مرکزی ابلاغ کرد

تسعیر دارایی‌ها و بدهی‌های ارزی شبکه بانکی با دلار ۶۹ هزار تومان

نرخ تسعیر اقلام پولی دارایی‌ها و بدهی‌های ارزی شبکه بانکی کشور برای گزارشگری مالی میان دوره‌ای منتهی به شهریور ماه سال ۱۴۰۴ ابلاغ شد.

به گزارش روابط عمومی بانک مرکزی، پیرو بخشنامه مورخ ۲۹ اسفند ۱۴۰۳، موضوع اعلام نرخ تسعیر برای گزارشگری مالی پایان سال ۱۴۰۳، وفق مصوبه جلسه مورخ ۳۱ شهریور امسال هیئت عامل بانک مرکزی، نرخ و نحوه تسعیر اقلام پولی دارایی‌ها و بدهی‌های ارزی شبکه بانکی کشور، به شرح زیر تعیین شد:

۱- نرخ تسعیر برای دارایی‌ها و بدهی‌های پولی ارزی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی برای ارائه در صورت‌های مالی منتهی به پایان شهریور ماه سال ۱۴۰۴، معادل نرخ خرید حواله مرکز مبادله ارز و طلای ایران در تاریخ ۳۱ شهریور امسال برای هر یورو معادل ۸۱ هزار و ۲۹۷ تومان و برای هر دلار آمریکا معادل ۶۹ هزار و ۲۱۵ تومان تعیین می‌شود. در مورد سایر اسعار نیز بر مبنای نرخ برابری آن‌ها به یورو در مقطع زمانی پایان شهریور ماه سال ۱۴۰۴، با رعایت استانداردهای حسابداری مربوط است.

۲- مابه‌التفاوت حاصل از تسعیر دارایی‌ها و بدهی‌های ارزی در دفاتر بانک‌های دولتی و ارائه آن در صورت‌های مالی بانک‌های، برای دوره مالی منتهی به ۳۰ اسفند ماه سال گذشته تا مقطع بعدی اعلام رویه تسعیر با تاکید بر اجرای کامل شرایط زیر، درآمد یا هزینه دوره تلقی شده و در حساب سود و زیان دوره منظور می‌شود:

الف- طبقه‌بندی مطالبات ارزی طبق ضوابط ابلاغی بانک مرکزی درخصوص طبقه‌بندی دارایی‌ها انجام شده باشد.

ب- ذخایر مطالبات ارزی، در چهارچوب ضوابط ابلاغی بانک مرکزی درخصوص طبقه‌بندی دارایی‌ها، به صورت ارزی محاسبه و در حساب‌ها منظور شده باشد.

۳- دارایی‌های پولی محدود شده (دارای محدودیت)، به نرخ تاریخ ایجاد یا آخرین ارزیابی قبل از ایجاد محدودیت تسعیر شوند تا منجر به ایجاد تفاوت تسعیر ارز (سود و زیان) نشود.

دارایی‌های مذکور مشتمل بر سپرده نزد سایر مؤسسات اعتباری اعم از داخلی و خارجی و سایر دارایی‌های پولی است که حسب نظر بانک مرکزی، دسترسی، انتقال و یا تبدیل آن به سایر اسعار، حداقل تا یک سال پس از مقطع تسعیر برای مؤسسه اعتباری امکان‌پذیر نیست.

ضمن اینکه تا مقطع بعدی اعلام نرخ تسعیر توسط بانک مرکزی، مراتب فوق ملاک و مبنای تسعیر اقلام دارایی‌ها و بدهی‌های ارزی در بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیر بانکی است. همچنین بانک‌ها باید مراتب را به قید تسریع و با لحاظ مفاد بخشنامه مصوب در تاریخ ۱۶ مردادماه ۱۳۹۶ به تمامی واحدهای ذی‌ربط آن بانک/ مؤسسه اعتباری غیربانکی ابلاغ کرده و بر حسن اجرای آن نظارت دقیق به عمل آورند.

گفتنی است تسعیر سال مالی ۱۴۰۳ بانک‌ها با دلار ۶۸۱ هزار و ۲۰۳ ریال و یورو ۷۴۴ هزار و ۳۶ ریال انجام شده بود.

تنش آبی به سد ماملو رسید

خبر خارج شدن سد ماملو از مدار در حالی دیروز منتشر شد که سخنگوی صنعت آب کشور، با تکذیب آن اعلام کرد که این سد با برداشت از «حجم مرده» در مدار آب‌رسانی است!

صبح دیروز خبرگزاری تسنیم خبری با عنوان «سد ماملو از مدار خارج شد» منتشر کرد که در این خبر، به‌کاهش بی‌سابقه ذخایر آبی این سد که از پنج سد اصلی تأمین آب شرب تهران است، پرداخته شده بود.

صراحت کلام و آمار ارائه شده در این خبر بیانگر خروج از مدار سد ماملو است: از آنجایی که حجم مرده مخزن سد ماملو ۲۸ میلیون مترمکعب از آب کف مخزن را شامل می‌شود، درحال حاضر که ذخیره آبی این سد تنها ۱۹ میلیون مترمکعب است؛ این سد رسما از مدار بهره‌برداری خارج شده است. بلافاصله اما «عیسی بزرگ‌زاده» سخنگوی صنعت آب، خبر تسنیم را نسبت به خروج از مدار سد ماملو تکذیب کرد. در صحبت‌های سخنگوی صنعت آب که در چند رسانه تکرار شده، ضمن تأیید رسیدن سد ماملو به حجم مرده، آمده: «سد ماملو به حجم مرده رسیده، ولی انتقال آب از آن از جریان پایه و حجم مرده ادامه دارد.»

همچنین روابط عمومی شرکت آب منطقه‌ای تهران توضیحاتی آورده است: «در شرایط فعلی حجم مخزن سد ماملو معادل ۱۹ و دو دهم میلیون متر مکعب است که نسبت به حجم ۳۶ و هشت دهم میلیون متر مکعبی مدت مشابه سال قبل به میزان ۱۷ و شش دهم میلیون متر مکعب کاهش داشته است.

در تاریخ ۹ خرداد ماه سال‌جاری حجم مخزن سد ماملو حدود ۲۸ میلیون متر مکعب بوده است که در این صورت، می‌بایست از آن تاریخ تاکنون از مدار بهره‌برداری خارج شده باشد، در صورتیکه از آن روز تاکنون حدود ۱۱ میلیون متر مکعب از آب شرب شهروندان تهرانی و شهرهای جنوب‌شرق استان تهران از سد مذکور تأمین گردیده است. شایان ذکر است هم اکنون سد ماملو بدون هرگونه مشکل در مدار بهره‌برداری بوده و به‌صورت بی‌وقفه بخشی از آب شرب استان تهران از محل این سد تأمین می‌گردد.» از این‌رو، آن‌طور که سخنگوی صنعت آب در گفت‌وگو با ایرنا اعلام کرده «برداشت آب از حجم مرده سد ماملو انجام می‌گیرد» و آن‌طور که روابط عمومی آب منطقه‌ای تهران اعلام کرده «در چهار ماه اخیر، ۱۱ میلیون مترمکعب آب شرب تهرانی‌ها در شرایطی از سد ماملو برداشت شده که میزان ذخایر آن برابر با حجم مرده یا کمتر از آن بوده است.»

به گزارش خبرگزاری تسنیم، در ادبیات فنی بخش آب، حجمی از مخزن سد که مابین تراز کف مخزن (بستر رودخانه) و رقوم کف پایین‌ترین تخلیه‌کننده قابل مانور قرار می‌گیرد را حجم مرده یا غیرمفید مخزن در سدهای بزرگ می‌نامند.

از این‌رو برداشت از حجم مرده تنها به‌صورت فیزیکی و با پمپاژ آب امکان‌پذیر است؛ ضمن آنکه حجم قابل برداشت به صورت فیزیکی بسیار پایین است، کیفیت آب در حجم مرده مخزن معمولا کیفیت پایینی است که هر چند سال یک‌بار، با رسوب‌زدایی کف مخزن، از تخلیه‌کننده تحتانی خارج می‌شود.

ضمن آنکه برداشت از آن، آب با کیفیت پایین‌تری را به شبکه آب ارسال می‌کند، خالی کردن حجم مرده مخازن، در راستای زیان‌دیدن سازه سد، مخاطراتی به همراه خواهد داشت. این گزاره که بخشی از آب شرب شه